

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 23. juna 2022. godine
Ref.br.: RK 2009/22

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI182/21

Podnosilac

Kamer Ukaj

Zahtev za ocenu ustavnosti
presude Rev. br. 568/2020 od 7. maja 2021. godine, Vrhovnog suda Republike
Kosovo

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Kamer Ukaj, sa prebivalištem u selu Radoste, opština Orahovac (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa Miftar Qelaj, advokat iz Prizrena.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost presude Rev. br. 568/2020 od 7. maja 2021. godine., Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud).
3. Osporena presuda je dostavljena podnosiocu zahteva 28. jula 2021. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude [Rev. br. 568/2020], kojom podnosilac zahteva navodi da su mu povređena prava zagarantovana članovima 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo] i 54. [Sudska zaštita prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članovima 6.1 [Pravo na pravično suđenje] i 13. [Pravo na delotvorni pravni lek] Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. (Procesuiranje podnesaka) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 (Podnošenje podnesaka i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 11. oktobra 2021. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 14. oktobra 2021. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva KI182/21 i od istog tražio da popuni formular zahteva, kao i da priloži važeće punomoćje kao dokaz njegovog zastupanja u Sudu.
8. Dana 18. oktobra 2021. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Bajrama Ljatifića za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, u sastavu sudija: Gresa Caka-Nimani (predsedavajuća), Remzije Istrefi-Peci i Nexhmi Rexhepi (članovi).
9. Dana 10. novembra 2021. godine, Sud je tražio od podnosioca zahteva da podnese važeće punomoćje u vezi sa njegovim zastupanjem u Sudu.
10. Dana 18. novembra 2021. godine, podnosilac zahteva je podneo Sudu važeće punomoćje kojim se dokazuje da u postupku pred Sudom istog zastupa Miftar Qelaj.
11. Dana 24. januara 2022. godine, Sud je kopiju zahteva dostavio Vrhovnom sudu, čija je presuda predmet ocene ustavnosti u Sudu.
12. Dana 23. marta 2022. godine, Sud je tražio priznanicu od Osnovnog suda u Đakovici, filijala u Orahovcu, kao dokaz dostavljanja osporene presude podnosiocu zahteva.
13. Dana 23. maja 2022. godine, Osnovni sud u Đakovici-filijala u Orahovcu, je podneo Sudu priznanicu koja dokazuje da je osporena presuda dostavljena podnosiocu zahteva 28. jula 2021. godine.

14. Dana 8. juna 2022. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu da proglasi zahtev očigledno neosnovan, na ustavnim osnovama, i shodno tome, neprihvatljiv.

Pregled činjenica slučaja

Upravni postupak

15. Skupština opštine Orahovac (u daljem tekstu: SO Orahovac), objavila je tender br. 623-09-057-51, za regulaciju vodovodne mreže za neka od njenih sela. Pobjednik ovog tendera proglašen je Privrednom operateru NPN. Xërxa & Gashi-ING. Nakon ove faze, pokrenute su sledeće procedure protiv podnosioca zahteva, kao rukovodioca kancelarije za nabavku SO Orahovac.
16. Dana 27. i 28. oktobra 2009. godine, Telo za razmatranje nabavki (u daljem tekstu: TRN), je primilo žalbe od žalilaca protiv obaveštenja za dodelu ugovora ekonomskom operateru NPN. Xërxa & Gashi-ING u vezi sa tenderom br. 623-09-057-51.
17. Dana 10. novembra 2009. godine, ekspert za razmatranje, kojeg je imenovao TRN, podneo je izveštaj ekspertize, gde je konstatovano da je autoritet za ugovaranje SO Orahovac, tokom procesa ocene ponuda povredio Zakona o javnim nabavkama (u daljem tekstu: ZJN).
18. Dana 17. novembra 2009. godine, Panel za razmatranje je doneo odluku [br. 2607/09], kojom je tražio od SO Orahovac da ponovo proceni ponude u vezi sa tenderom br. 623-09-057-51.
19. Dana 8. decembra 2009. godine, TRN je, nalogom br. 2297/09, naložio autoritetu za ugovaranje SO Orahovac da sprovede odluku Panela za razmatranje [br. 2607/09] od 17. novembra 2009. godine.
20. Dana 16. decembra 2009. godine, TRN je obavestio gradonačelnika opštine Orahovac da je 14. decembra 2009. godine TRN doneo odluku br. 3039/09, kojom su autoritetu za ugovaranje SO Orahovac i podnosiocu zahteva, izrečene kaznene mere kao rezultat nepoštovanja odluke [br. 2607/09] Panela za razmatranje od 17. novembra 2009. godine. SO Orahovac je kažnjen sa: I. novčanom kaznom u iznosu od 5000,00 evra, dok je podnosilac zahteva kažnjen sa: II. novčanom kaznom u iznosu od 1000,00 evra, i III. prestankom radnog odnosa, kome je takođe zabranjeno da radi kao „civilni službenik“ i da obavlja poslove u svim autoritetima za ugovaranje u naredne 3 (tri) godine.
21. Dana 8. januara 2010. godine, podnosilac zahteva je protiv odluke [br. 3039/09] TRN-a od 14. decembra 2009. godine za izricanje kaznene mere uložio žalbu Nezavisnom nadzornom odboru za civilnu službu (u daljem tekstu: NNOCS), zbog povrede zakonskih odredbi, sa predlogom da se ukine nalog br. 2927/09 TRN-a od 8. decembra 2009. godine i odluka [br. 3039/09] TRN-a od 16. decembra 2009. godine.
22. Dana 12. januara 2010. godine, SO Orahovac-Kancelarija rukovodioca osoblja je, na osnovu odluke [br. 3039/09] TRN-a od 14. decembra 2009. godine i naloga gradonačelnika SO Orahovac od 12. januara 2010. godine, donela odluku [br. 18], kojom je podnosilac zahteva obavešten o prestanku radnog odnosa.
23. Dana 25. februara 2010. godine, NNOCS je, odlukom A 02 (05) 2010: I. usvojio žalbu podnosioca zahteva, i II. obavezao opštinu Orahovac da *ex officio* sprovede disciplinski postupak protiv podnosioca zahteva pre prestanka radnog odnosa.

24. Dana 25. marta 2010. godine, podnosilac zahteva je uložio drugu žalbu NNOCS-u, ovog puta protiv odluke [br. 18] SO Orahovac - Kancelarija rukovodioca osoblja od 12. januara 2010. godine o prestanku radnog odnosa.
25. Dana 14. januara 2011. godine, NNOCS je, odlukom br. 02/48/2010, I. odbio žalbu podnosioca zahteva uloženu 25. marta 2010. godine i II. ostavio na snazi odluku SO Orahovac od 12. januara 2010. godine, koja je doneta na osnovu odluke TRN-a od 14. decembra 2009. godine, sa obrazloženjem da je NNOCS obavešten od strane v.d. rukovodioca osoblja opštine Orahovac da se ne može primeniti odluka [A02 (05) 2010] NNOCS-a, jer su nalog [br. 2927/09] TRN-a od 8. decembra 2009. godine i odluka [br. 2607/09] TRN-a od 17. novembra 2009. godine, pravosnažne, koje je doneo viši organ kao što su RKJN i TRN.

Sudski postupak

26. Podnosilac zahteva je nakon odluka NNOCS-a podneo tužbu Vrhovnom sudu, sa predlogom da se odluke TRN-a i SO Orahovac o prestanku radnog odnosa ukinu, kao nezakonite.
27. Dana 23. februara 2011. godine, Vrhovni sud se, rešenjem A. br. 11/2010, oglasio nenadležnim i ustupio predmet Opštinskom sudu u Orahovcu na odlučivanje u redovnom parničnom postupku.
28. Opštinski sud u Orahovcu je, pre održavanja ročišta, tražio od podnosioca zahteva da precizira tužbeni zahtev u njegovom subjektivnom i objektivnom aspektu, kako bi se shvatilo ko su tužene strane i odluke osporene tužbenim zahtevom.
29. Dana 26. decembra 2012. godine, Osnovni sud u Đakovici, filijala u Orahovcu (u daljem tekstu: Osnovni sud), je presudom C. br. 75/2011, I. usvojio tužbeni zahtev podnosioca i ukinuo odluku [br. 3039/09] TRN-a od 14. decembra 2009. godine i odluku [br. 18] SO Orahovac od 12. januara 2010. godine o prestanku radnog odnosa podnosioca zahteva, II. obavezao tužene da podnosiocu zahteva nadoknade neostvarene plate za period od 12. januara 2010. godine do dana penzionisanja, odnosno do 25. maja 2018. godine, u ukupnom iznosu od 47.118,10 evra, i III. troškove sudskog postupka u iznosu od 1.969,00 evra.
30. U zakonskim rokovima, TRN je, izjavila žalbu Apelacionom sudu protiv presude Osnovnog suda od 26. decembra 2012. godine zbog povrede odredaba procesnog i materijalnog prava i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja.
31. Dana 22. novembra 2016. godine, Apelacioni sud je, presudom Ac. br. 1159/13, I. usvojio žalbu TRN-a, i II. ukinuo presudu Osnovnog suda od 26. decembra 2012. godine, vraćajući predmet na presuđivanje poslednje navedenom radi uklanjanja pravnih nedostataka.
32. Do 3. jula 2018. godine, podnosilac je zahtevom Osnovnom sudu precizirao tužbeni zahtev nekoliko puta.
33. Dana 3. jula 2018. godine, Osnovni sud je, odlučujući prilikom presuđivanja, doneo presudu C. br. 422/2018, kojom je: I. usvojio tužbeni zahtev podnosioca, i II. ukinuo odluku [br. 3039/09] TRN-a od 14. decembra 2009. godine i odluku [br. 18] SO Orahovac od 12. januara 2010. godine, sa obrazloženjem da su prema oceni eksperata TRN-a, ispoštovane odluke i preporuke TRN-a i da menadžer javnih nabavki

autoriteta za ugovaranje nije povredio postupak, tender i radne obaveze, ali i da je učinio bilo kakvu povredu, trebalo je da se protiv njega sprovede disciplinski postupak za utvrđivanje odgovornosti, propisane odredbama člana 32. Administrativnog naređenja br. 2003/02 o primeni Uredbe UNMIK-a br. 2001/36.

34. TRN je u zakonskom roku izjavio žalbu Apelacionom sudu protiv presude [C. br. 422/2018] Osnovnog suda od 3. jula 2018. godine, zbog povrede odredaba procesnog i materijalnog prava i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja.
35. Dana 26. maja 2020. godine, Apelacioni sud je, presudom Ac. br. 3560/2018, I. odbio žalbu TRN-a, i II. potvrdio, kao pravičnu i zakonitu, presudu [C. br. 422/2018] Osnovnog suda od 3. jula 2018. godine.
36. TRN i SO Orahovac, nezadovoljni gore navedenom presudom Apelacionog suda, podneli su zahtev za reviziju Vrhovnom sudu, zbog povrede odredaba procesnog i materijalnog prava, predlažući da se nižestepene presude preinače i tužbeni zahtev podnosioca odbije u celosti, kao neosnovan.
37. Odgovor na zahtev za reviziju Vrhovnom sudu, podneo je i podnosilac zahteva, kojom je tražio potvrđivanje presede nižestepene sudovah i odbijanje zahteva za reviziju, kao neosnovanog.
38. Dana 7. maja 2020. godine, Vrhovni sud je, osporenim presudom [Rev. br. 568/2020], I. usvojio reviziju TRN-a i SO Orahovac, II. preinačio nižestepene presude, III. odbio u celosti tužbu podnosioca zahteva, kojom je tražio ukidanje odluke TRN-a od 14. decembra 2009. godine i SO Orahovac od 12. januara 2010. godine, i VI. odbio i zahtev za naknadu neostvarenih plata u ukupnom iznosu od 47.118,10 evra.
39. Vrhovni sud je, gore navedenom presudom, zaključio: “... Uzimajući u obzir navedene okolnosti, odluke tuženog - Tela za razmatranje nabavki br. 3039/09 od 14.12.2009. godine, kao i rešenje opštine Orahovac, Kancelarije rukovodioca osoblja u opštinskoj upravi br. 18 od 12. januara 2010. godine, su osnovane odluke i donete u skladu sa zakonskim odredbama člana 118.2 Zakona br. 02/L-99 o javnim nabavkama, koje je kao zakonite potvrdio i Nezavisni nadzorni odbor za civilnu službu Kosova odlukom br. 02/48/2010 od 14.01.2011. godine, kojom je odbijena žalba tužioca uložena protiv ovih odluka”.

Navodi podnosioca zahteva

40. Podnosilac zahteva navodi da su mu osporenim presudom Vrhovnog suda povređena prava zagarantovana članovima 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo] i 54. [Sudska zaštita prava] Ustava i članovima 6.1 [Pravo na pravično suđenje] i 13. [Pravo na delotvorni pravni lek] EKLJP-a.

i. Što se tiče prava na “pravično suđenje”

41. Podnosilac zahteva navodi da osporena presuda Vrhovnog suda ne ispunjava standarde pravičnog suđenja zagarantovane članom 31. Ustava i članom 6.1 EKLJP-a. S tim u vezi, podnosilac zahteva, između ostalog, ističe da činjenica da su dva suda usvojila njegov tužbeni zahtev i utvrdila da je postupio u skladu sa ocenom eksperta TRN-a i da isti nije povredio zakon, pokazuje da je osporena presuda Vrhovnog suda u suprotnosti sa ustavnim standardima ljudskih prava i sloboda zagarantovanih Ustavom.

a) Što se tiče neobrazloženja sudske odluke

42. Podnosilac zahteva, pitanje neobrazloženosti sudske odluke povezuje sa zaključkom Vrhovnog suda na sledeći način: „U takvom stanju stvari, Vrhovni sud Kosova ne usvaja kao osnovan gore navedeni pravni stav prvostepenog i drugostepenog suda u vezi sa usvajanjem tužbenog zahteva tužioca, pošto su prvostepene i drugostepene presude zahvaćene pogrešnom primenom materijalnog prava iz člana 32, stav 1, Administrativnog naređenja br. 2003/02 o primeni Uredbe UNMIK-a br. 2001/36, kao i člana 118.2 Zakona o javnim nabavkama br. 02 /L-99“. S tim u vezi, podnosilac zahteva tvrdi da Vrhovni sud nije naveo razloge u vezi sa odlučnim činjenicama, iako je utvrdio da usvaja činjenično stanje utvrđeno od strane prvostepenog i drugostepenog suda, koji su utvrdili da nije bilo povrede zbog koje mu je izrečena kaznena mera udaljavanja sa posla. U tom smislu, podnosilac zahteva ističe da nedostatak obrazloženja i utvrđivanje činjenica čini suđenje nepravičnim, stoga ovo pitanje, prema njemu, treba posmatrati u smislu sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava, na osnovu koje Sud na osnovu člana 53. Ustava, tumači ljudska prava i osnovne slobode.
43. Podnosilac zahteva takođe navodi da javni organi nisu dali epilog razmatranju njegovih navoda, čime su postupali proizvoljno, jer ni u jednoj sudskoj instanci nije razmotrena zakonitost odluke br. 3039/09 Tela za razmatranje nabavki, dok je Vrhovni sud, „ našao da je prvostepeni sud u potpunosti utvrdio činjenično stanje, ali je u odnosu na utvrđeno činjenično stanje pogrešno primenio materijalno pravo“.

b) Što se tiče utvrđivanja činjenica i primene zakona

44. Podnosilac zahteva dalje navodi da ono što je utvrđeno kao činjenično stanje od strane prvostepenog i drugostepenog suda jeste činjenica da su utvrdili relevantnu činjenicu da su komisije ugovornog autoriteta opštine Orahovac postupile u skladu sa ocenom eksperta TRN-a, poštovali odluke i preporuke TRN-a i da rukovodilac kancelarije za javne nabavke ugovornog autoriteta SO Orahovac, odnosno podnosilac zahteva, nije povredio postupak ili radne dužnosti. Podnosilac zahteva dalje ističe da je iznošenje ovih činjenica, u ovom slučaju, učinjeno kako bi se utvrdilo da Vrhovni sud u odnosu na njegov zahtev nije postupio u skladu sa ustavnom ulogom, odnosno članom 102. [Opšta načela sudskog sistema] Ustava, koji propisuje: „3. Sudovi sude na osnovu Ustava i zakona“. U tom kontekstu, on tvrdi da je u duhu ove ustavne odredbe obaveza suda definisana u odredbi Zakona o parničnom postupku, odnosno u članu 7.2, koji propisuje: „Sud je ovlašćen da potvrdi i činjenice koje stranke nisu predložile, sama ako se iz rezultata razmatranja i dokazivanja dođe do zaključka da je cilj stranka raspolaganje zahtevima sa kojima ne mogu slobodno da raspolazu (član 3. stav 3 ovog zakona) ako zakonom nije drugačije utvrđeno. Član 7.3 Svoju odluku sud ne može zasnovati na činjenicama i dokazima u vezi sa kojima strankama nije omogućeno da se izjasne“.

ii. Što se tiče drugih navoda prava zagwarantovanih Ustavom i EKLJP-om

45. Podnosilac zahteva, kao rezime, ističe: „... nije mu pružena prilika da ospori radnje organa prilikom ograničenja njegovog prava na rad i obavljanje profesije, zato što se Vrhovni sud nije upustio u meritornu ocenu ove stvari i na taj način je podnosiocu zahteva uskraćeno pravo na pravično suđenje i delotvorno pravno sredstvo, čime mu je uskraćeno i pravo na sudsku zaštitu, zagarrantovano Ustavom u gore opisanim odredbama“.

46. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da proglasi zahtev prihvatljivim i utvrdi da je osporena presuda Vrhovnog suda od 7. maja 2021. godine zahvaćena povredom člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], člana 32. [Pravo na pravno sredstvo] i člana 54. [Sudska zaštita prava] Ustava.

Relevantne odredbe

Ustav Republike Kosovo

Član 31

[Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje]

1. *Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.*
 2. *Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.*
- [...]

Član 32

[Pravo na Pravno Sredstvo]

Svako lice ima pravo da koristi pravna sredstva na sudske i administrativne odluke, koje uskraćuju njena/njegova prava ili interese, na zakonom propisan način.

Član 54

[Sudska Zaštita Prava]

Svako ima pravo na sudsku zaštitu u slučaju kršenja ili uskraćivanja nekog prava koje je garantovano ovim Ustavom, kao i pravo na efikasne pravne mere ukoliko se utvrdi da je pravo prekršeno.

Evropska konvencija o ljudskim pravima

Član 6

(Pravo na pravično suđenje)

1. *Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se izriče javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u meri koja je, po mišljenju suda, nužno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde.*
- [...]

Član 13

(Pravo na delotvorni pravni lek)

Svako kome su povređena prava i slobode predviđeni u ovoj Konvenciji ima pravo na delotvoran pravni lek pred nacionalnim vlastima, bez obzira jesu li povredu izvršila lica koja su postupala u službenom svojstvu.

Zakon br. 03/L-006 o parničnom postupku

POGLAVLJE I [OPŠTE ODREDBE]

Član 7

7.1 Stranke imaju pravo da podnesu sve činjenice na koje oslanjaju svoje zahteve i da predlože dokaze sa kojima se konstatuju te činjenice.

7.2 Sud je ovlašćen da potvrdi i činjenice koje stranke nisu predložile, sama ako se iz rezultata razmatranja i dokazivanja dođe do zaključka da je cilj stranka raspolaganje zahtevima sa kojima ne mogu slobodno da raspolažu (član 3. stav 3 ovog zakona) ako zakonom nije drugačije utvrđeno.

7.3 Svoju odluku sud ne može zasnovati na činjenicama i dokazima u vezi sa kojima strankama nije omogućeno da se izjasne.

VANREDNA PRAVNA SREDSTVA [REVIZIJA]

Član 214

214.1 Revizija se može podneti:

a) zbog kršenja odredbi parničnog postupka iz člana 188 ovog zakona do kojeg je došlo u postupku drugostepenog suda;

b) zbog pogrešne primene materijalnog prava;

c) zbog prevazilažanja tužbenog zahteva ukoliko je ova nepravilnost učinjena u postupku vođenom na drugostepenom sudu.

214.2 Revizija se ne može podneti zbog pogrešnog ili nepotpunog konstatovanja faktičkog stanja.

214.3 Protiv presude donete u drugostepenom postupku kojom se potvrđuje presuda na osnovu priznanja, revizija se može podneti samo iz razloga navedenih u stavu 1. tačka 1 i 2 i stavu 2 ovog člana.

214.4 Protiv drugostepene presude kojom se potvrđuje prvostepena presuda, revizija se ne dozvoljava zbog kršenja odredbi parničnog postupka iz stava 1 tačka 1 ovog člana ukoliko njihovo postojanje uopšte nije pomenuto u žalbi, osim kada je reč o kršenju za koja se brine prema službenoj dužnosti drugostepeni sud i onaj revizioni.

Član 215

Revizioni sud razmatra pobijenu presudu samo u njenom revizijom pobijenom delu i samo u granicama uzroka navedenih u reviziji, ali brinući se prema službenoj dužnosti o primeni materijalnog prava i o kršenju odredbi parničnog postupka koje se odnose na sposobnost da se bude stranka i pravilno zastupanje.

Član 216

Stranke mogu sa revizijom da podnesu nove činjenice i da predlože nove dokaze ako se oni odnose na kršenje odredbi parničnog postupka nastalih u postupku drugostepenog suda.

Prihvatljivost zahteva

47. Sud prvo razmatra da li su ispunjeni uslovi prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom.

48. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

[...]

49. Sud se dalje takođe poziva na uslove prihvatljivosti, kao što su propisani u Zakonu. U tom smislu, Sud se prvo poziva na članove 47. (Individualni zahtevi), 48. (Tačnost podneska) i 49. (Rokovi) Zakona, koji propisuju:

Član 47

[Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48

[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49

[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku [...]”.

50. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud prvo ističe da je podnosilac zahteva ovlašćena strana, koja osporava akt javnog organa, odnosno presudu Vrhovnog suda, Rev. br. 568/2020, od 7. maja 2021. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva propisana zakonom. Podnosilac zahteva je takođe naglasio osnovna prava i slobode za koje navodi da su mu povređena, u skladu sa zahtevima člana 48. Zakona i podneo je zahtev u skladu sa rokovima propisanim u članu 49. Zakona.
51. Međutim, pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti propisane u pravilu 39 [Kriterijum o prihvatljivosti], odnosno podpravilu (2) pravila 39 Poslovnika, koje propisuju:

Pravilo 39

[Kriterijum o prihvatljivosti]

(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju.

52. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „očigledno neosnovan“ u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazivati ih „očigledno

neosnovanim navodima“. Poslednje navedeni se, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi „četrvtog stepena“; (ii) navodi kategorisani „odsustvom očigledne ili evidentne povrede“; (iii) navodi koji su „nepotkrepljeni ili neobrazloženi“; kada je ispunjen jedan od sledeća dva pod-uslova: a) kada podnosilac zahteva samo citira jednu ili više odredbi Konvencije ili Ustava, ne objašnjavajući kako su one povređene, osim ako je na osnovu činjenica i okolnosti slučaja očigledna povreda Ustava i EKLJP-a (vidi, slučaj ESLJP-a: *Trofimchuk protiv Ukrajine*, br. 4241/03, odluka od 31. maja 2005. godine; vidi, takođe slučaj: *Baillard protiv Francuske*, br. 6032/04, (odluka) od 25. septembra 2008. godine); i b) kada podnosilac zahteva ne iznese ili odbije da iznese materijalne dokaze u prilog svojih tvrdnji (ovo se posebno odnosi na odluke sudova ili drugih domaćih organa), osim ako postoje vanredne okolnosti koje su van njegove kontrole i koje ga sprečavaju da to učini (na primer, kada uprava zatvora odbije da dostavi Sudu dokumenta iz dosijea dotičnog zatvorenika) ili ako sam sud ne odluči drugačije (vidi, slučaj Suda: KI166/20, podnosilac zahteva: Ministarstvo rada i socijalne zaštite, rešenje o neprihvatljivosti od 5. januara 2021. godine, stav 43), i na kraju, (iv) „konfuzni i nejasni“ navodi (vidi, slučajeve ESLJP-a: *Kemmachev protiv Francuske*, br. 17621/91, kategorija (i), *Mentzen protiv Litvanije*, br. 71074/01, kategorija (ii) i *Trofimchuk protiv Ukrajine*, br. 4241/03, kategorija (iii)).

53. Sud podseća da podnosilac zahteva navodi da su mu osporenim presudom Vrhovnog suda povređena prava zagarantovana članovima 31, 32 i 54. Ustava i članovima 6.1 i 13. EKLJP-a.

54. Na osnovu spisa predmeta, Sud primećuje da suština zahteva podnosioca pokreće navode o pravilnom sudskom postupku, odnosno pravu na pravično suđenje zagarantovano članom 31. Ustava i članom 6.1. EKLJP-a.

55. Stoga, prilikom ocenjivanja navoda o povredi prava na „pravično suđenje“, Sud će primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima je, shodno članu 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna ljudska prava i slobode zagarantovane Ustavom.

i. Ocena Suda u vezi sa pravom na „pravično suđenje“

56. Sud prvo podseća na sadržaj odredaba člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, koje propisuju:

“1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda”.

[...]

57. Pored toga, Sud takođe podseća na sadržaj stava 1, člana 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a, koji propisuje:

“1. Prilikom utvrđivanja ... osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom”.

[...]

58. Sud prvo podseća da se navodi o povredi prava na pravično suđenje odnose na dva pitanja, prvo na način izvođenja činjenica i primene materijalnog prava, a drugo na neobrazloženje sudske odluke, stoga, Sud će u nastavku da razmatra ova dva pitanja odvojeno.

a) Što se tiče utvrđivanja činjenica i pogrešne primene zakona

59. Sud podseća da podnosilac zahteva navod o povredi prava na „pravično suđenje“ zasniva, između ostalog, na činjenici da Vrhovni sud nije uzeo u obzir pitanje utvrđivanja činjenica od strane nižestepenih sudova, kada su oni na osnovu finansijskog veštačenja utvrdili relevantnu činjenicu da su komisije autoriteta za ugovaranje opštine Orahovac postupile u skladu sa ocenom eksperta TRN-a, poštovale odluke i preporuke TRN-a i da rukovodilac kancelarije za javne nabavke autoriteta za ugovaranje opštine Orahovac, odnosno podnosilac zahteva, nije počinio nikakvu povredu postupka ili radnih dužnosti.
60. Pored toga, Sud primećuje da podnosilac zahteva navodi da je Vrhovni sud pogrešno primenio odredbe procesnog prava, dodajući da je obaveza suda definisana odredbom Zakona o parničnom postupku, odnosno članom 7.2 koji propisuje da je sud ovlašćen da potvrdi i činjenice koje stranke nisu predložile, sama ako se iz rezultata razmatranja i dokazivanja dođe do zaključka da je cilj stranka raspolaganje zahtevima sa kojima ne mogu slobodno da raspolažu (član 3. stav 3 ovog zakona) ako zakonom nije drugačije utvrđeno. Član 7.3 predviđa da svoju odluku sud ne može zasnovati na činjenicama i dokazima u vezi sa kojima strankama nije omogućeno da se izjasne.
61. Pozivajući se na gore navedene navode, Sud primećuje da je podnosilac zahteva u ovom delu izgradio svoj zahtev na osnovu zakonitosti, a ne na osnovu ustavnosti, navodeći da je Vrhovni sud pogrešno primenio procesno pravo kada je utvrdio da je njegov tužbeni zahtev trebao da se odbije, kao neosnovan, jer su u njegovom slučaju prvostepeni i drugostepeni sud pogrešno primenili materijalno pravo (vidi, u tom smislu, slučaj Ustavnog suda: KI76/21, podnosilac zahteva: *Qemajl Babuni*, rešenje od 10. novembra 2021. godine, stav 33).
62. Sud podseća da je na osnovu sudske prakse ESLJP-a, koja se odnosi na doktrinu četvrte instance, dosledno naglašavao razliku između „ustavnosti“ i „zakonitosti“ i smatrao da nije njegova dužnost da se bavi činjeničnim greškama ili pogrešnim tumačenjem i pogrešnom primenom zakona koju su navodno počinili redovni sudovi, osim i u meri u kojoj su takvim greškama povređena prava i slobode zaštićena Ustavom i EKLJP-om (vidi, u tom smislu, slučajeve Suda KI179/18, podnositeljka zahteva: *Belgjyzar Latifi*, rešenje o neprihvatljivosti od 23. jula 2020. godine, stav 68; KI49/19, podnosilac zahteva: *Limak Kosovo International Airport J.S.C. „Adem Jashari“*, rešenje od 31. oktobra 2019. godine, stav 47; KI56/17, podnositeljka zahteva: *Lumturije Murtezaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 18. decembra 2017. godine, stav 35; i KI154/17 i KI05/18, podnosioci zahteva: *Basri Deva, Afërdita Deva i Društvo sa ograničenom odgovornošću „BARBAS“*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. avgusta 2019. godine, stav 60, i najnoviji slučaj KI76/21, podnosilac zahteva: *Qemajl Babuni*, rešenje od 10. novembra 2021. godine, stav 34).
63. Sud je dosledno tvrdio da nije njegova uloga da preispituje zaključke redovnih sudova u vezi sa činjeničnim stanjem i primenom materijalnog prava i da ne može sam da ocenjuje činjenice zbog kojih je redovni sud doneo jednu umesto neke druge odluke. U suprotnom, Sud bi delovao kao sud „četvrtog stepena“, što bi rezultiralo nepoštovanjem granica utvrđenih u njegovoj nadležnosti (vidi, u ovom kontekstu, slučaj ESLJP-a: *García Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28 i reference koje se u njemu koriste; i vidi, takođe slučajeve Suda:

KI49/19, gore citiran, stav 48 i KI154/17 i KIO5/18, gore citiran, stav 61, i najnoviji slučaj KI76/21, podnosilac zahteva: *Qemajl Babuni*, rešenje od 10. novembra 2021. godine, stav 35).

64. Sud, međutim, ističe da sudska praksa ESLJP-a i Suda takođe propisuju okolnosti pod kojima treba da se napravi izuzetak od ovog stava. Kao što je gore navedeno, dok redovni sudovi imaju primarnu dužnost da rešavaju probleme oko tumačenja primenjivog zakona, uloga Suda je da obezbedi ili verifikuje da su efekti tog tumačenja u saglasnosti sa Ustavom i EKLJP-om (vidi za više, ESLJP slučaj *Miragall Escolano i drugi protiv Španije*, zahtevi br. 38366/97, 38688/97, 40777/98, 40843/98, 41015/98, 41400/98, 41446/98, 41484/98, 41487/98 i 41509/98, presuda od 25. januara 2000. godine, stavovi 33-39; i, vidi takođe slučaj Suda: KI154/17 i KIO5/18, gore citiran, stav 63). U principu, takav izuzetak se odnosi na slučajeve koji rezultiraju kao očigledno proizvoljni, uključujući one u kojima je sud „očigledno pogrešno primenio zakon“ u posebnom slučaju i koji je mogao rezultirati „proizvoljnim“ ili „očigledno neobrazloženim“ zaključcima za relevantnog podnosioca (za detaljnije objašnjenje u vezi sa konceptom „primena zakona na očigledno pogrešan način“, vidi, između ostalog, Vodič ESLJP-a o članu 6. EKLJP-a (građanski aspekt), od 31. avgusta 2020. godine, deo IV. Proceduralni kriterijumi; 3. Četvrti stepen; b. Delokrug i ograničenja nadzora Suda, stavovi 329-333; i slučaj Suda KI154/17 i KIO5/18, gore citiran, stavovi 60 do 65 i tamo korišćene reference, i najnoviji slučaj KI76/21, podnosilac zahteva: *Qemajl Babuni*, rešenje od 10. novembra 2021. godine, stav 36).
65. Uzimajući u obzir navode podnosioca zahteva i spise predmeta, Sud smatra da podnosilac zahteva nije uspeo da dokaze da efekti tumačenja i primene materijalnog i procesnog prava nisu kompatibilni sa pravima zagarantovanim Ustavom i EKLJP-om. Staviše, na osnovu obrazloženja osporene presude je očigledno da se u okolnostima ovog slučaja ne radi o „primeni zakona na očigledno pogrešan način“ niti o „proizvoljnim“ ili „očigledno neobrazloženim“ zaključcima.
66. Stoga, na osnovu gore navedenog, Sud utvrđuje da navodi podnosioca zahteva spadaju u prvu kategoriju (i) navoda „četvrtog stepena“ i kao takvi odražavaju navode na nivou zakonitosti i nisu argumentovani na nivou ustavnosti, dakle, kao takvi treba da se proglase očigledno neosnovanim, na ustavnim osnovama, u skladu sa pravilom 39 (2) Poslovnika.

b) Ocena Suda u vezi sa „neobrazloženjem sudske odluke“

a) Opšta načela

67. Kada je reč o pravu na obrazloženu sudsku odluku zagarantovanom članom 31. Ustava u vezi sa članom 6.1 EKLJP-a, Sud pre svega naglašava da on već ima konsolidovanu sudsku praksu. Ova praksa je izgrađena zasnivajući se na sudskoj praksi ESLJP-a (uključujući, ali ne ograničavajući se na slučajeve: *Hadjianastassiou protiv Grčke*, br. 12945/87, presuda od 16. decembra 1992. godine; *Van de Hurk protiv Holandije*, br. 16034/90, presuda od 19. aprila 1994. godine; *Hiro Balani protiv Španije*, br. 18064/91, presuda od 9. decembra 1994. godine; *Higgins i drugi protiv Francuske*, br. 134/1996/753/952, presuda od 19. februara 1998. godine; *García Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine; *Hirvisaari protiv Finske*, br. 49684/99, presuda od 27. septembra 2001. godine; *Suominen protiv Finske*, br. 37801/97, presuda od 1. jula 2003. godine; *Buzescu protiv Rumunije*, br. 61302/00, presuda od 24. maja 2005. godine; *Pronina protiv Ukrajine*, br. 63566/00, presuda od 18. jula 2006. godine; i *Tatishvili protiv Rusije*, br. 1509/02, presuda od 22. februara 2007. godine). Pored toga, osnovna načela koja se odnose na pravo na obrazloženu sudsku odluku razrađena su i u slučajevima ovog Suda (uključujući, ali ne

ograničavajući se na slučajeve: KI22/16, podnosilac zahteva: *Naser Husaj*, presuda od 9. juna 2017. godine; KI97/16, podnosilac zahteva: *“IKK Classic”*, presuda od 9. januara 2018. godine; KI143/16, podnosilac zahteva: *Muharrem Blaku i drugi*, rešenje od 13. juna 2018. godine; KI87/18, podnosilac zahteva: *IF Skadiforsikring*, presuda od 27. februara 2019. godine i KI24/17, podnosilac zahteva: *Bedri Salihu*, presuda od 27. maja 2019. godine, KI35/18, podnosilac zahteva: *Bayerische Versicherungsverband*, presuda od 11. decembra 2019. godine; kao i slučaj Suda: KI230/19, podnosilac zahteva: *Albert Rakipi*, presuda od 9. decembra 2020. godine, stav 135).

68. U principu, Sud ističe da garancije sadržane u članu 6.1 EKLJP-a uključuju obavezu sudova da obezbede dovoljne razloge za svoje odluke (vidi, slučaj ESLJP-a: *H. protiv Belgije*, br. 8950/80, presuda od 30. novembra 1987. godine, stav 53; vidi i slučaj Suda: KI230/19, podnosilac zahteva: *Albert Rakipi*, gore citiran, stav 139 i slučaj: KI87/18, podnosilac zahteva: *IF Skadiforsikring*, stav 44).
69. Sud takođe naglašava da na osnovu svoje sudske prakse, prilikom ocene načela koja se odnose na pravilno sprovođenje pravde, odluke sudova moraju sadržavati obrazloženje na kojem se zasnivaju. Obim u kojem se primenjuje ova obaveza navođenja razloga može varirati u zavisnosti od prirode odluke i mora se odrediti u smislu okolnosti konkretnog slučaja. Suštinski argumenti podnosioca zahteva su ti na koje se mora odgovoriti, a navedeni razlozi moraju biti zasnovani na važećem zakonu (vidi, slično, slučajeve ESLJP-a: *García Ruiz protiv Španije*, zahtev br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 29; *Hiro Balani protiv Španije*, nr. 18064/91 presuda od 9. decembra 1994. godine, stav 27; i *Higgins i drugi protiv Francuske*, br. 134/1996/753/952. Presuda od 19. februara 1998. godine, stav 42, vidi, takođe, slučaj Suda KI97/16, podnosilac zahteva: *IKK Classic*, citiran u tekstu iznad, stav 48; i slučaj KI87/18, *IF Skadeforsikring*, citiran u tekstu iznad, stav 48). Iako se ne traži da se detaljno odgovori na svaku žalbu koju predloži podnosilac zahteva, ta obaveza ipak podrazumeva da strane u sudskom postupku mogu očekivati konkretan i izričit odgovor na one svoje navode koji su odlučujući za ishod sprovedenog postupka (vidi, slučaj: *Morerira Ferreira protiv Portugalije*, br. 19867/12 presuda od 11. jula 2017. godine, stav 84 i sve tu navedene reference; kao i slučaj Suda: KI230/19, podnosilac zahteva: *Albert Rakipi*, presuda od 9. decembra 2020. godine, stav 137).
70. Pored toga, Sud se poziva i na svoju sudsku praksu u kojoj propisuje da obrazloženje odluke treba da istakne odnos između utvrđenja merituma i razmatranja dokaza s jedne strane i pravnih zaključaka suda s druge strane. Presuda suda će povrediti ustavno načelo zabrane samovolje u odlučivanju, ako dato obrazloženje ne sadrži utvrđene činjenice, zakonske odredbe i logični odnos među njima (vidi, slučajeve Suda br. KI72/12, *Veton Berisha i Ilfete Haziri*, presuda od 17. decembra 2012. godine, stav 61; KI135/14, *IKK Classic*, presuda od 9. februara 2016. godine, stav 58, i KI96/16 *IKK Classic*, presuda od 8. decembra 2017. godine; KI87/18 podnosilac zahteva: *“IF Skadeforsikring”*, presuda od 27. februara 2019. godine, stav 44; KI138/19 podnosilac zahteva: *Ibish Raci*, gore citiran, stav 45; kao i KI230/19, podnosilac zahteva: *Albert Rakipi*, presuda od 9. decembra 2020. godine, stav 138).
71. S tim u vezi, Sud će razraditi da li su navodi podnosioca zahteva o nedostatku obrazložene sudske odluke u skladu sa procesnim garancijama sadržanim u članu 31. Ustava i članu 6. EKLJP-a.

b) Primena opštih načela u okolnostima ovog slučaja

72. Sud podseća da podnosilac zahteva u vezi sa ovim navodom ističe da Vrhovni sud nije dao razloge u vezi sa svim odlučnim činjenicama uprkos tome da je usvojio činjenično stanje koje su utvrdili prvostepeni i drugostepeni sud, koji su utvrdili da nije bilo

povrede zbog koje mu je izrečena kaznena mera udaljavanja sa posla. Pored toga, podnosilac zahteva navodi da javni organi nisu dali epilog razmatranju njegovih navoda, postupivši tako proizvoljno, jer ni u jednoj sudskoj instanci nije razmotrena zakonitost odluke br. 3039/09 TRN-a, dok je Vrhovni sud „... utvrdio da je prvostepeni sud u potpunosti utvrdio činjenično stanje, ali je u odnosu na utvrđeno činjenično stanje pogrešno primenio materijalno pravo”.

73. U nastavku, Sud primećuje da se, što se tiče navoda da Vrhovni sud nije dao razloge za odlučne činjenice, poziva na relevantne delove osporene presude Vrhovnog suda, koji je u ovom kontekstu obrazložio: *“Vrhovni sud je iz spisa predmeta i izvedenih dokaza utvrdio da je prvostepeni sud u potpunosti utvrdio činjenično stanje, ali je u odnosu na pogrešno utvrđeno činjenično stanje primenio materijalno pravo usvajanjem tužbenog zahteva tužioca i poništavanjem, kao nezakonite, odluke tužene, Telo za razmatranje nabavki br. 3039/09 od 14.12.2009. godine, i rešenje opštine Orahovac, Kancelarija rukovodioca osoblja u Opštinskoj upravi br. 18 od 12.01.2010. godine, i da su razlozi koje je dao prvostepeni i drugostepeni sud neodrživi i u suprotnosti sa odredbama člana 118.2 Zakona br. 02/L-99 o javnim nabavkama, koji je bio na snazi u vreme prestanka radnog odnosa tužioca”.*
74. Na osnovu gore navedenog, Sud primećuje da je tačno da Vrhovni sud nije osporio činjenično stanje koje su utvrdili prvostepeni i drugostepeni sud, ali se, u okolnostima ovog slučaja, jednostavno nije složio sa nalazima tih sudova u pogledu primenjivog materijalnog prava. Sud još jednom ponavlja svoj stav da bi odlukom redovnog suda bilo povređeno ustavno načelo zabrane proizvoljnosti u odlučivanju, ukoliko dato obrazloženje ne sadrži utvrđene činjenice, zakonske odredbe i logički odnos između njih. U ovom kontekstu, Vrhovni sud je obrazložio da nije postojao logičan pravni odnos između utvrđenih činjenica i primenjivog materijalnog prava, tvrdeći da je u okolnostima slučaja podnosioca zahteva, primenjiv zakon bio Zakon o javnim nabavkama, a ne Administrativno naređenje br. 2003/02 o primeni Uredbe UNMIK-a br. 2001/36.
75. Vrhovni sud je, što se tiče zaključaka u vezi sa primenom primenjivog materijalnog prava, u svojoj presudi obrazložio: *“Odredbom člana 118.2 Zakona br. 02/L-99 o javnim nabavkama je propisano: “Javni službenik, radnik ili službenik autoriteta za ugovaranje, koji je prouzrokovao ovo neispunjenje biće otpušten sa posla i biće kažnjen u iznosu ne manjem od 1,000 Eura. Dotično lice ne može kasnije da bude javni službenik, radnik ili službenik jednog autoriteta za ugovaranje u vremenskom roku od tri (3) godine posle njegovog otpuštenja”; na osnovu ove odredbe se isključuje mogućnost da se prilikom primene ove odredbe sprovede disciplinski postupak koji je propisan za javne službenike prema Administrativnom naređenju br. 2003/02 o primeni Uredbe UNMIK-a br. 2001/36, pošto je jedini uslov da javni službenik ne poštuje nalog, kao što je to slučaj sa tužiocem, koji nije poštovao nalog Tela za razmatranje nabavki, koje je u odluci br. 2778/09 od 17.11.2009. godine u tački VI dalo uputstva da neispunjenje ove odluke obavezuje Panel za razmatranje da u skladu sa zakonskim odredbama člana 118. ZJN-a preduzme sve mere protiv svih službenika propisane ovim zakonom”.*
76. Što se tiče ovog dela, Vrhovni sud je dalje obrazložio: *“Tužilac se u svom dopisu od 12.11.2009. godine složio da je tokom postupaka tenderske nabavke za izgradnju vodovodne mreže za sela Dobri dol, Čiflak, Poluža, Petković i Kramovik, sa brojem nabavke 623-09057-511, koji je objavljen 10.09.2009. godine, bilo nedostataka u sprovođenju zakonskih odredaba i prihvatio je nalaze utvrđene u pratećem aktu br. 2730/09 od 10.11.2009. godine, ali uprkos tome, u postupku ponovne procene nije uspeo da ukloni povrede i deluje prema nalogu datom u odluci br. 2607/09 od 17.11.2009. godine Tela za razmatranje nabavki, jer je na osnovu nalaza u pratećem*

aktu br. 3005/09 od 15.12.2009. godine utvrđeno da nisu uklonjene povrede naložene prema ovoj odluci. Isto tako, na osnovu naloga br. 2927/09 od 08.12.2009. godine, izdatog od strane Tela za razmatranje nabavki, naloženo je autoritetu za ugovaranje pri SO Orahovac da u roku od 3 (tri) dana primeni odluku Panela za razmatranje br. 2607/09 od 17.11.2009. godine u vezi sa aktivnošću nabavke "Izgradnja vodovodne mreže za sela Dobri dol, Čiflak, Poluža, Petković i Kramovik sa brojem nabavke 623-09057-511, skrećući pažnju da se nepoštovanjem odluke od 17.11.2009. godine obavezuje Panel za razmatranje da u skladu sa zakonskim odredbama člana 118. ZJN-a autoritetu za ugovaranje izrekne novčana kazna ne manja od 5000,00 evra, dok će javni službenik (službenik za nabavke) koji ne poštuje odluku biti otpušten sa posla i novčano kazniti iznosom koji nije manji od 1000,00 evra i više ne može da bude javni službenik ili službenik autoriteta za ugovaranje u periodu od tri godine nakon otpuštanja sa posla. I pored ovog naloga, na osnovu nalaza iz pratećeg akta br. 3005/09 15.12.2009 utvrđeno je da nisu uklonjene povrede naložene u odluci Panela za razmatranje br. 2607/09 od 17.11.2009. godine. Stoga, uzimajući u obzir navedene okolnosti, odluke tuženog - Tela za razmatranje nabavki br. 3039/09 od 14.12.2009. godine, kao i rešenje opštine Orahovac, Kancelarije rukovodioca osoblja u opštinskoj upravi br. 18 od 12. januara 2010. godine, su osnovane odluke i donete u skladu sa zakonskim odredbama člana 118.2 Zakona br. 02/L-99 o javnim nabavkama, koje je kao zakonite potvrdio i Nezavisni nadzorni odbor za civilnu službu Kosova odlukom br. 02/48/2010 od 14.01.2011. godine, kojom je odbijena žalba tužioca uložena protiv ovih odluka".

77. Što se tiče navoda da se finansijskim veštačenjem eksperta nije utvrdilo da je odgovoran za povredu radnih obaveza, ističući da u konkretnom slučaju nije bilo povrede za koju je podnosiocu zahteva izrečena kaznena mera udaljavanja sa posla, Vrhovni sud je obrazložio: "Vrhovni sud ocenjuje da je izvođenje i sprovođenje dokaza ekonomsko-finansijskog veštačenja eksperta B.I, J.T i V.I bilo potpuno nepotrebno, te kao takvi nemaju dokaznu vrednost, jer se zakonskim odredbama člana 118. Zakona br. 02/L-99 o javnim nabavkama odlučno utvrđuje da nepostupanje po nalogima najvišeg organa ima određene posledice po podređeni organ i da je ovo diskreciono pravo da oceni kao nadzorni organ zakon poverio Telu za razmatranje nabavki ...". Dodajući dalje da „Izuzetak kada organ ne može da sprovede naloge najvišeg organa je situacija kada bi sprovođenje naloga predstavljalo elemente krivičnog dela, ali u konkretnom slučaju tužilac nije mogao da dokaže tu okolnost niti je bilo tvrdnji u vezi sa tim".
78. Sud primećuje da je kao zaključak, Vrhovni sud utvrdio: "Iz tih razloga, Vrhovni sud ocenjuje da su prvostepeni i drugostepeni sud pogrešno primenili ovu zakonsku odredbu. Član 32 stav 1 Administrativnog naređenja br. 2003/02 o primeni Uredbe UNMIK-a br. 2001/36, kao i član 118.2 Zakona o javnim nabavkama br. 02/L-99, kada su utvrdili da je tužbeni zahtev tužioca osnovan, zbog čega je trebalo da se obe gore navedene presude preinače i tužbeni zahtev tužioca odbije u celosti, kao neosnovan, kao u izreci ove presude".
79. Na osnovu gore navedenog, Sud smatra da je Vrhovni sud posebno odgovorio na sve podnete navode, kao odgovor na reviziju koju su podneli tuženi TRN i SO Orahovac, dajući detaljne razloge zašto je trebalo da se preinače presude nižestepenih instanci, a njegov tužbeni zahtev odbije, kao neosnovan. U tom smislu, Sud smatra da navod podnosioca zahteva da obrazloženje dato u osporenoj presudi Vrhovnog suda ne ispunjava standarde dobrog obrazloženja sudske odluke nije potkrepljen ubedljivim argumentima.
80. Sud takođe želi da podseti da član 31. Ustava i član 6.1. EKLJP-a obavezuju sudove da obrazlažu svoje odluke, međutim, ovo se ne može tumačiti tako da se od njih traži da

daju detaljan odgovor na svaki navod (vidi, slučajeve ESLJP-a: *Van de Hurk protiv Holandije*, br. 16034/90, presuda od 19. aprila 1994. godine; *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 26; *Jahnke i Lenoble protiv Francuske*, [VV], br. 40490/98, odluka od 29. avgusta 2000. godine, stav 81).

81. Štaviše, pri ocenjivanju navoda koji se odnose na navodnu povredu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6.1 EKLJP-a, Sud smatra da je važno da istakne svoj opšti stav da „pravda“ koja se zahteva gore navedenim članovima nije „suštinska“ već „proceduralna“ pravda. U praktičnom smislu, koncept „proceduralne pravde“ podrazumeva (i) mogućnost kontradiktornog postupka/načelo procesne kontradiktornosti; (ii) mogućnost strana da u različitim fazama postupka iznesu argumente i dokaze koje smatraju važnim za relevantni slučaj; (iii) mogućnost efikasnog osporavanja argumenata i dokaza koje je iznela suprotna strana; i (iv) pravo da njihovi argumenti koji su, objektivno posmatrani, relevantni za rešavanje slučaja, budu propisno saslušani i razmotreni od strane redovnih sudova (vidi, između ostalog, slučaj ESLJP-a: *Barbera, Messeque i Jabardo protiv Španije*, br. 10590/83, presuda od 6. decembra 1988. godine, stav 68, i slučajeve Ustavnog suda: KI128/19, gore citirani, stav 58, i KI22/19, podnosilac zahteva: *Sabit Ilazi*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. juna 2019. godine, stav 42).
82. Sud smatra da je Vrhovni sud u slučaju podnosioca zahteva ispoštovao sve gore navedene uslove, čije je odlučivanje u skladu sa standardima propisanim u članu 31. Ustava i članu 6.1 EKLJP-a. Podnosilac zahteva i dalje može biti nezadovoljan ishodom suđenja u svom slučaju, međutim, njegovo nezadovoljstvo samo po sebi ne može da podstakne argumentovanu tvrdnju o povredi osnovnih prava i sloboda zagarantovanih Ustavom (vidi, slučaj ESLJP-a: *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, presuda od 26. jula 2005. godine).
83. U tom kontekstu, Sud podseća da odredbe člana 31. Ustava i člana 6.1 EKLJP-a ne garantuju nikome povoljan ishod u sudskom postupku i iste odredbe ne utvrđuju da Sud dovodi u pitanje primenu materijalnog prava od strane redovnih sudova u građanskom sporu, u kome obično jedna strana dobija, a druga gubi (vidi, između ostalog, slučajeve Suda: KI118/17, podnosilac zahteva: *Šani Kervan i drugi*, rešenje o neprihvatljivosti od 17. januara 2018. godine, stav 36; KI49/19, gore citiran, stav 54; i KI99/19, podnositeljka zahteva: *Persa Raicević*, rešenje o neprihvatljivosti od 19. decembra 2019. godine, stav 48, i najnoviji slučaj KI68/21, podnosilac zahteva: *Leonard Matoshi*, rešenje od 8. septembra 202. godine, stav 51).
84. Stoga, Sud utvrđuje da navodi podnosioca zahteva o povredi prava na obrazloženu odluku, kao što je zagarantovano članom 31. Ustava i članom 6.1 EKLJP-a, kao takvi pripadaju trećoj kategoriji (iii) „nepotkrepljenih ili neobrazloženih“ navoda, pa je i u ovom delu zahtev očigledno neosnovan, na ustavnim osnovama.

ii. Što se tiče drugih navoda

85. Ocenjujući druge navode, Sud primećuje da podnosilac zahteva, pored navoda o povredi prava na pravično suđenje, navodi i povredu članova 32. i 54. Ustava, kao i člana 13. EKLJP-a. Međutim, podnosilac zahteva povezuje povredu ova dva člana sa članom 31. Ustava, o čemu je Sud gore utvrdio da zahtev u ovom delu treba da se proglasi očigledno neosnovanim, na ustavnim osnovama. Sud ponavlja da samo pominjanje članova Ustava i EKLJP-a ili njihovo povezivanje sa drugim članom Ustava ne znači automatski i povredu drugih članova Ustava i EKLJP-a, osim ako se dodatno ne argumentuje i razradi o tome kako je i zašto došlo do njihove povrede. Sud je dosledno naglašavao da samo pozivanje i pominjanje članova Ustava i EKLJP-a nije dovoljno da se utvrdi utemeljena tvrdnja o ustavnoj povredi. Kada se navode povrede

prava zagarantovana Ustavom i EKLJP-om, podnosioci zahteva moraju dati obrazložene navode i ubedljive argumente (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Suda: KI175/20, podnosilac zahteva: *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 22. aprila 2021. godine, stav 81; KI166/20 gore citiran, stav 52; KI04/21, podnositeljka zahteva: *Nexhmije Makolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 11. maja 2021. godine, stavovi 38-39).

86. Iz tih razloga, Sud utvrđuje da navodi podnosioca zahteva o povredi članova 32. i 54. Ustava i člana 13. EKLJP-a spadaju u treću kategoriju (iii), pod-kategoriju (a), „nepotkrepljenih ili neobrazloženih” navoda, dakle, kao takve, na ustavnim osnovama, i ove navode treba proglasiti očigledno neosnovanim.

Zaključak

87. Ukratko, Sud, uzimajući u obzir sve gore navedene razrade i nalaze, zaključuje da: i) navodi podnosioca zahteva o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6.1 EKLJP-a u vezi sa „utvrđivanjem činjenica i primenom zakona” spadaju u prvu kategoriju (I) navoda „četurtoq stepena”, koji održavaju navode na nivou zakonitosti, a ne ustavnosti, ii) navodi podnosioca zahteva o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6.1 EKLJP-a u vezi sa „pravom na obrazloženu odluku” spadaju u treću kategoriju (III) pod-kategoriju (b) „nepotkrepljenih ili neobrazloženih” navoda, stoga, kao takve, iste proglašava očigledno neosnovanim, na ustavnim osnovama, i iii) navodi podnosioca zahteva o povredi članova 32. i 54. Ustava, kao i člana 13. EKLJP-a, takođe spadaju u treću kategoriju (III) pod-kategoriju (a) „nepotkrepljenih ili neobrazloženih” navoda, stoga, iste, takođe proglašava očigledno neosnovanim na ustavnim osnovama.
88. Shodno tome, zahtev u celosti treba da se proglasi neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, na ustavnim osnovama, u skladu sa pravilom 39 (2) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.1 i 113.7 Ustava, članovima 20. i 47. Zakona i pravilima 39 (2) i 59 (b) Poslovnika, na sednici održanoj dana 8. juna 2022. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Bajram Ljajfi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani